

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowo-Produkcyjnego "W." spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu "B." spółce jawnej w Z.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 czerwca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 maja 2021 r., sygn. akt V AGa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód - Przedsiębiorstwo Usługowo - Handlowo - Produkcyjne „W.” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w upadłości z opcją zawarcia układu w pozwie skierowanym przeciwko Przedsiębiorstwu Wielobranżowemu „B.” Spółce jawnej T. R., J. M. w Z. domagał się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty zasądzającego kwotę 1 025 786 zł z ustawowymi odsetkami, wydanego przez Sąd Okręgowy w L. 14 listopada 2012 r., utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w L. z dnia 16 kwietnia 2013 r. i zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Wyrokiem z dnia 29 października 2015 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu. Na skutek apelacji powoda Sąd Apelacyjny w (...) uchylił wyrok sądu pierwszej instancji w punkcie 1. w części oddalającej powództwo o pozbawienie wykonalności wskazanego przez powoda tytułu wykonawczego, nakazującego powodowi zapłatę należności głównej w kwocie 78 012,92 zł wraz z odsetkami wyliczonymi na dzień 10 lipca 2014 r. w kwocie 14 615,14 zł i dalszymi odsetkami ustawowymi, przekazując w tym zakresie sprawę do ponownego rozpoznania. W pozostałej części apelacja została oddalona z uwagi na wyegzekwowanie już od powoda w postępowaniu egzekucyjnym kwoty 1 005 024,73 zł.

Uzasadniając uchylenie orzeczenia Sądu Okręgowego Sąd odwoławczy wskazał, że powództwo opozycyjne może być skutecznie oparte na zarzucie spełnienia świadczenia tylko wtedy, gdy zarzut ten - ze względu na ustanowiony ustawą zakaz - nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której tytuł egzekucyjny został wydany. Tytuł podważany przez powoda umożliwiał podniesienie takiego zarzutu, ponieważ stanowił go utrzymany w mocy nakaz zapłaty, wydany w postępowaniu, w którym obowiązywały ograniczenia przewidziane w art. 493 § 3 k.p.c. Pozwany mógł przedstawić do potrącenia tylko wierzytelności udowodnione dokumentami wskazanymi w art. 485 k.p.c. W rezultacie zarzut spełniania świadczenia w drodze potrącenia wierzytelności powoda, istniejących w toku postępowania rozpoznawczego w sprawie IX GC (...), z wierzytelnością pozwanego ujętą w tytule egzekucyjnym wymagał merytorycznego rozpoznania.

W toku postępowania ogłoszona została upadłość powoda z opcją zawarcia układu. Sąd upadłościowy ustanowił zarząd własny upadłego co do całości majątku i wyznaczył nadzorcę sądowego w osobie M. Ż., którego sąd dopuścił do udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego.

Sąd Okręgowy w G., po ponownym rozpoznaniu przekazanej mu części sprawy, wydał wyrok z 24 kwietnia 2018 r., którym oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach. Ustalił, że pozwany był podwykonawcą części robót budowlanych 1. etapu budowy hali sportowej w K.. Powód pełnił funkcję lidera konsorcjum – generalnego wykonawcy obiektu, którego inwestorem była Gmina K..

Pozwany miał wykonać zasadniczą część robót budowlanych i zagospodarować teren. Umowa przewidywała częściowe rozliczenia wykonanych elementów robót budowlanych na podstawie protokołów podpisanych przez przedstawiciela zamawiającego oraz wykonawcy do wysokości 90% wartości tych robót. Termin płatności określono na 30 dni od daty doręczenia faktury.

Paragraf 13 ust. 2a umowy przyznawał wykonawcy prawo odstąpienia od umowy jeżeli zamawiający nie wywiązywał się z obowiązku zapłaty należności wynikających z faktur po bezskutecznym upływie dodatkowego 14-dniowego terminu wyznaczonego przez wykonawcę. Z kolei § 13 ust. 1b umowy uprawniał zamawiającego do odstąpienia od umowy gdy wykonawca z nieuzasadnionych przyczyn nie kontynuował robót dłużej niż 14 dni, pomimo pisemnego wezwania go przez zamawiającego, albo gdy występowało nieuzasadnione opóźnienie w wykonaniu robót na tyle istotne, że stwarzało realne zagrożenie nieoddania ich w terminie, a także jeżeli w toku czynności odbioru częściowego, końcowego lub ostatecznego stwierdzone zostały wady uniemożliwiające użytkowanie obiektu zgodnie z przeznaczeniem (§ 6 ust. 13 litera b 2). Jako zabezpieczenie ewentualnych roszczeń zamawiającego wobec wykonawcy pozwany wystawił gwarancję ubezpieczeniową na kwotę 100 000 zł na rzecz powoda. Wady robót ujawnione w okresie gwarancji wykonawca jest obowiązany usunąć lub dostarczyć rzeczy wolne od wad na własny koszt niezwłocznie po zawiadomieniu. W przypadku nie zachowania terminu zamawiający miał prawo powierzyć usunięcie wady osobie trzeciej na wyłączny koszt i ryzyko wykonawcy.

Powód przystąpił do wykonania umowy i - po odbiorach częściowych – wystawił faktury z dnia 29 czerwca 2012 r. na kwotę 341 115,90 zł i z dnia 31 lipca 2012 r. na kwotę 499 023,30 zł. Protokoły odbiorów potwierdziły prawidłowe wykonanie robót. Pomimo upływu 30 dniowego terminu płatności oraz wyznaczonego następnie terminu dodatkowego z informacją o zamiarze odstąpienia od umowy powód nie zapłacił jednak należności, wobec czego pozwany złożył mu pismem z dnia 28 sierpnia 2012 r. oświadczenie o odstąpieniu od umowy na podstawie § 13 ust. 2a oraz § 13 ust. 2 pkt c umowy. Po odstąpieniu pozwany sporządził jednostronny protokół odbioru i wystawił fakturę z dnia

14 września 2012 r. na kwotę 233 139,55 zł. Następnie wypełnił weksel na kwotę. Ponadto w dniu 18 września 2012 r. wystawił notę księgową na kwotę 477 609 zł tytułem kary umownej za odstąpienie od umowy z przyczyn leżących po stronie zamawiającego.

Również powód złożył pozwanemu oświadczenie od umowy, uczynił to pismem z dnia 10 września 2012 r., z powołaniem się na § 13 ust. 1b oraz § 6 ust. 13 pkt b 2. Stwierdził, że odstąpienie od umowy dokonane przez pozwanego nie było skuteczne ponieważ faktury zostały wystawione przez niego niezgodnie z postanowieniami umowy i przepisami. Zarzucił, że część robot została wykonana nieprawidłowo lub nieterminowo. Wskazał też na opuszczenia przez pozwanego placu budowy i przerwanie realizacji robót. Pismem z dnia 19 września 2012 r. zgłosił pozwanemu zakres prac niewykonanych oraz wykonanych z wadami wraz z informacją, że w przypadku braku czynności z jego strony prace zostaną zlecone wykonawcy zastępczemu. Kosztorys zastępczy opiewał na 18 256,84 zł. Powód nie przedłożył jednak dowodu wezwania pozwanego do zapłaty tej należności. W dniu 21 września 2012 r. – powód wystawił notę księgową wzywając pozwanego do zapłaty 477 609 zł tytułem kary umownej za odstąpienie od umowy z przyczyn leżących po stronie wykonawcy (§ 12 ust. 1 pkt 1.1 ppkt c), którą doręczył pozwanemu. Wyliczył też odszkodowanie z tytułu nienależycie wykonanych prac na kwotę 545 323,27 zł. Sporządził również notę księgową wzywając pozwaną do zapłaty kwoty 19 402,25 zł tytułem uzupełnienia gwarancji należytego wykonania robót, w toku postępowania nie przedstawił jednak dowodu jej doręczenia.

Pozwany wszczął przed Sądem Okręgowym w L. proces o zapłatę, w którym wydany został nakaz zapłaty zasądzający od powoda kwotę 1 025 786 zł z tytułu wynagrodzenia za roboty budowlane, zabezpieczonego wekslem, zgodnie z deklaracją wekslową, wraz z odsetkami. Dochodzona kwota uwzględniała wzajemne kompensaty wierzytelności. W toku procesu, W zarzutach od tego nakazu PU-H-P „W.” zarzucił bezskuteczność odstąpienia od umowy przez „B.” Spółkę jawną i wskazał na własne oświadczenie o odstąpieniu od umowy jako powodujące wygaśnięcie tego stosunku prawnego. Zarzucił, że faktury zostały wystawione przez podwykonawcę niezgodnie z umową, nie uwzględniały opóźnień,

a jedna nie dotyczyła umowy stron. Podniósł też fakt obciążenia spółki „B.” karą umowną w kwocie 477 609 zł. Nakaz zapłaty został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w L. z dnia 16 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy, orzekając w niniejszej sprawie wskazał, że zobowiązany z tytułu wykonawczego nie ma możliwości kwestionowania w powództwie przeciwegzekucyjnym ustaleń faktycznych i prawnych poczynionych w postępowaniu, w którym tytuł ten został wydany. Podstawą powództwa opozycyjnego mogą być tylko tego rodzaju zdarzenia, które zaszły po powstaniu tytułu egzekucyjnego i spowodowały wygaśnięcie zobowiązania dłużnika lub niemożność jego egzekwowania. Wystąpienia tego rodzaju zdarzeń Sąd nie stwierdził. Powód oparł powództwo na zarzucie spełnienia świadczenia w drodze potrącenia wzajemnych wierzytelności, dokonanego po powstaniu tytułu egzekucyjnego, pismem z 30 sierpnia 2013 r. W oświadczeniu powód wskazał własne wierzytelności, przysługujące mu z tytułu realizacji umowy z należnością pozwanej objętą tytułem wykonawczym w łącznej wysokości 1 060 591,36 zł, na które składają się: 19 402,25 zł tytułem uzupełnienia gwarancji ubezpieczeniowej (wymagalna od 24 lipca 2012 r.), 477 609 zł tytułem kary umownej (wymagalna od 21 września 2012 r.), 545 323,27 zł tytułem zwrotu kosztów nienależycie wykonanych przez pozwaną prac budowlanych (wymagalna od 14 października 2012 r.) oraz 18 256,84 zł tytułem zwrotu kosztów wykonania zastępczego (wymagalna od 22 sierpnia 2012 r.). Sąd ocenił, że wierzytelności z tytułu odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy - 545 323,27 zł i kosztów wykonania zastępczego - 18 256,84 zł stanowiły roszczenia bezterminowe i nie były wymagalne w chwili złożenia oświadczenia o potrąceniu. Wymagalna byłaby jedynie wierzytelność z tytułu kary umownej - 477 609 zł oraz roszczenie o z tytułu gwarancji. Jednakże te roszczenia nie istnieją, ponieważ Sąd uznał za skuteczne odstąpienie od umowy dokonane przez pozwanego podwykonawcę w piśmie z dnia 28 sierpnia 2012 r. (doręczonym 30 sierpnia 2012 r.) z uwagi na zwłokę powoda w zapłacie za faktury częściowe, wystawione zgodnie z postanowieniami umowy. Uzasadnione odstąpienie od umowy przez pozwanego spowodowało bezskuteczność później złożonego (w piśmie z 10 września 2012 r.) przez powoda oświadczenia o odstąpieniu od umowy, ponieważ łączący strony stosunek prawny

wygaśł wcześniej ze skutkiem *ex tunc*. W konsekwencji żadna ze stron nie mogła po wygaśnięciu umowy dochodzić roszczeń przewidzianych w umowie. Skuteczne odstąpienie od umowy przez pozwanego z winy powoda spowodowało, że powodowi nie przysługiwało roszczenie o zapłatę kary umownej z tytułu odstąpienia od umowy z winy pozwanego. Wygaśła też możliwość skorzystania przez powoda z wykonania zastępczego a także wierzytelność o uzupełnianie gwarancji, o ile w ogóle istniała, gdyż umowa nie przewidywała takiego obowiązku po stronie pozwanego.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd wskazał niewypełnienie przesłanek z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z nieskutecznością potrącenia dokonanego przez powoda w piśmie z dnia 30 sierpnia 2013 r., doręczonym pozwanemu w dniu 3 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 28 maja 2021 r. oddalił apelację powoda od powyższego wyroku.

Odnosił dalszy przebieg postępowania upadłościowego powoda, którego tryb został zmieniony postanowieniem z dnia 8 czerwca 2019 r. na postępowanie obejmujące likwidację majątku, a następnie - postanowieniem z dnia 10 września 2019 r. - postępowanie to zostało umorzone. Umorzenie uprawomocniło się.

Sąd odwoławczy nie stwierdził uchybień w zakresie konstrukcji i treści uzasadnienia wyroku, które uniemożliwiałyby odtworzenie ustalonego stanu faktycznego i prawnych przesłanek rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego. Nie dopatrywał się też zarzucanego nierozpoznania istoty sprawy, którego podstawy ocenił jako próbę podważenia ustaleń i wniosków Sądu pierwszej instancji. Zwrócił uwagę, że przyczyny oddalenia części wniosków dowodowych powoda zostały wyjaśnione. Ustalenia faktyczne poczynione przez ten Sąd uznał, za prawidłowe, poparte szczegółową analizą dowodów i przyjął za własne. W szczególności dotyczyło to okoliczności prowadzących do wniosku, że pozwany skutecznie odstąpił od umowy stron z uwagi na zwłokę powoda w wykonaniu obowiązku zapłaty częściowej, co było zgodne z postanowieniami umowy.

Sąd Apelacyjny nie zgodził się natomiast z oceną świadczeń wynikających z umowy jako niepodzielne, skoro dotyczyło jednego obiektu budowlanego. Świadczenie pozwanego uznał za podzielne wobec braku przeszkód, aby strony w umowie przewidziały, że umową objęta jest część obiektu, bez istotnej zmiany jego przedmiotu. Wsparcie tego stanowiska wywiódł też pośrednio z art. 654 k.c., przewidującego możliwość oddawania robót częściami, w miarę ich ukończenia, za zapłatą odpowiedniej części wynagrodzenia. Z uwagi na to, że strony nie przewidziały w umowie, że odstąpienie od niej dotyczy jedynie niewykonanej części i ma skutek *ex nunc*, podzielił ocenę, że skuteczne odstąpienie od umowy spowodowało, iż umowa przestała wiązać strony, wygasły ich zobowiązania do świadczeń w niej przewidzianych, a świadczenia spełnione wcześniej podlegają zwrotowi. Zwrot powinien w zasadzie być dokonany w naturze o ile wykonywanie takiej umowynie wywołało skutków, których zniweczyć się nie da.

Wskazując na konsekwencje wcześniejszego odstąpienia od umowy przez pozwanego Sąd wskazał na bezprzedmiotowość badania, czy później wystąpiły przesłanki do odstąpienia od umowy przez powoda. Nie powstało więc też po stronie powoda roszczenie o zapłatę kary umownej z uwagi na zawinienie odstąpienia od umowy przez pozwanego.

Sąd odwoławczy uznał za chybione zarzuty naruszenia art. 498 k.c. i art. 499 k.c. oraz art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. odnoszące się do niestwierdzenia wymagalności przedstawionych przez powódkę do potrącenia roszczeń o zapłatę przez pozwanego odszkodowania w wysokości 545 323,27 zł za nienależyte wykonanie robót i kwoty 18 256,84 zł z tytułu kosztów wykonania zastępczego. Podzielił ocenę, że powód nie wykazał, by przed złożeniem oświadczenia o potrąceniu z dnia 30 sierpnia 2013 r. wezwała pozwaną do ich zapłaty tych należności.

Sąd odnotował, że w postępowaniu apelacyjnym powód złożył pismo z dnia 17 lutego 2014 r. oraz wnioski o przeprowadzenie dowodu z tego pisma. Wniosek ten jednak oddalił z powołaniem się na art. 381 k.p.c., ponieważ pismo opatrzone było datą poprzedzającą o blisko dziewięć miesięcy dzień złożenia pozwu, a apelujący nie wykazał, że potrzeba powołania tego dowodu powstała później.

Pozwany kwestionował skuteczność oświadczenia o potrąceniu już w odpowiedzi na pozew.

Również wezwanie pozwanego do zapłaty obu omawianych kwot z 13 czerwca 2018 r. Sąd uznał za niepowodujące skuteczności zawartego w tym samym piśmie oświadczenia o ich potrąceniu z wierzytelnościami objętymi tytułem wykonawczym. Wyjaśnił, że powód nie wykazał, by w chwili złożenia oświadczenia o potrącenia upłynął termin określony w art. 455 k.c. Swoje stanowisko wsparł przywołaniem uchwały Sądu Najwyższego z 5 listopada 2014 r., III CZP 76/14, OSNC 2015/7-8/86), w której wyjaśnił, że konieczne jest poprzedzenie potrącenia wezwaniem do zapłaty, tak by kontrahent miał wiedzę o jaką wierzytelność chodzi oraz mógł odnieść się do jej zasadności oraz wyznaczonego terminu zapłaty. Zaznaczył, że powód nie udowodnił, że takie wezwanie skierował do pozwanego zanim złożył mu oświadczenie o potrąceniu.

Ponadto Sąd wytknął, że powód nie wykazał zasadności objętego oświadczeniem o potrąceniu roszczenia odszkodowawczego. Nie mógł też skutecznie podważyć prawomocnie zasądzonych na rzecz pozwanego w innym postępowaniu świadczeń z tytułu wynagrodzenia za wykonane roboty częściowe. Nie stwierdził też przedawnienia roszczeń powoda na skutek upływu 3-letniego terminu przedawnienia, skoro pozew został wniesiony 6 listopada 2014 r., a więc nieco ponad 2 lata po odstąpieniu od umowy przez pozwanego (30 sierpnia 2012 r.).

Wyrok Sądu Apelacyjnego powód zaskarżył skargą kasacyjną opartą na obydwu podstawach z art. 398³§ 1 k.p.c. Zarzucił naruszenie prawa materialnego przez niezastosowanie art. 498 i art. 499 k.c. na skutek nieuwzględnienia potrącenia dokonanego przez powoda w piśmie z dnia 30 sierpnia 2013 r. i powtórnego pismem z dnia 13 czerwca 2018 r. Ponadto podniósł szereg zarzutów procesowych dotyczących uchybienia art. 233, art. 840 § 1 pkt 2, art. 224 § 1 w zw. z art. 227 i art. 233 § 1 a także w zw. z art. 245 k.p.c. We wnioskach domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienia powództwa w zakresie kwoty 78 012, 92 zł ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany nie wniósł odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie stanowi więc ogólnie dostępnego środka zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji celu przypisanego skardze kasacyjnej służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. przesłanki uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Powód łączyła potrzebę rozpoznania jego skargi z wystąpieniem przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. to znaczy z wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie.

Istotnym zagadnieniem prawnym jest - według powoda - ustalenie skuteczności złożonego przez niego oświadczenia o potrąceniu wzajemnych wierzytelności bez uprzedniego przedłożenia przed sądem pierwszej instancji wezwania do zapłaty wierzytelności przedstawionej do potrącenia, a także możliwości konwalidowania przez powódkę tej czynności na etapie postępowania apelacyjnego oraz możliwości złożenia przez nią skutecznego oświadczenia o potrąceniu wzajemnych wierzytelności na etapie postępowania apelacyjnego. Powód stwierdził, że uważa stanowisko Sądu Apelacyjnego za nieprawidłowe, ponieważ Sąd ten powinien był uznać za wezwanie do zapłaty pozew wniesiony w niniejszej sprawie, a także kolejne wezwanie zawarte w piśmie z 13 czerwca 2018 r. Dostrzega jednak nowy problem w rozpatrywanej sprawie polegający na

potrzebie rozstrzygnięcia, czy wytoczenie powództwa przeciwegzekucyjnego może być uznane za wezwanie do zapłaty.

Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Ujęcie dostrzeżonego problemu powinno przybrać postać porównywalną z zagadnieniem prawnym, o którym stanowi np. art. 390 § 1 k.p.c., to znaczy syntetycznie przedstawić wątpliwości prawne powstałe na tle interpretacji określonego przepisu lub zespołu przepisów i wariantowe kierunki rozwiązania tego problemu. Tymczasem powód ograniczył się do opisu podjętych czynności materialnoprawnych i procesowych oraz skrytykowania stanowiska Sądów obu instancji. Powołał wprawdzie dwa orzeczenia Sądu Najwyższego (fragment uzasadnienia wyroku z dnia 9 marca 2016 r., III CSK 354/15 i uzasadnienia postanowienia z dnia 10 maja 2012 r., II PK 24/12), jednak nie wyjaśnił bliżej jaki jest ich związek ze wskazanym problemem, czy powództwo przeciwegzekucyjne może pełnić funkcję wezwania do zapłaty. Obydwa zacytowane orzeczenia dotyczyły bowiem powództwo o zapłatę, w których treścią żądania jest nakazanie pozwanemu przez sąd spełnienia określonego świadczenia pieniężnego. Tego rodzaju powództwo – co nie budzi wątpliwości – może być traktowane jako odpowiednik wezwania do zapłaty. Żądanie zgłoszone w pozwie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie dotyczy zapłaty, jest prawnym środkiem niweczącym skutki powstania tytułu wykonawczego, którego przyczyną – w rozpatruwanym wypadku – jest powołanie się na wygaśnięcie roszczenia ujętego w kwestionowanym tytule na skutek potrącenia. Charakter powództwa egzekucyjnego nie uzasadnia wątpliwości podniesionych przez skarżącego. Skarżący zresztą nawet nie próbował umotywić poglądu, że powództwo takie może być traktowane jako wezwanie do zapłaty. Powołanie się na potrącenie wierzytelności i na wezwanie do zapłaty stanowi jedynie okoliczności faktyczne mające uzasadniać powództwo i wymagające wykazania, nie tworzy natomiast ani nie zastępuje wezwania do zapłaty powodującego wymagalność zobowiązania bezterminowego. Powód nie wykazał zatem, aby wskazany przez niego problem rzeczywiście występował.

Potrzebę wykładni przepisów budzących wątpliwości powód łączy z zagadnieniem wymagalności roszczenia. Za niejednoznaczne uważa wymaganie wzywania pozwanego do zapłaty, w celu doprowadzenia do stanu wymagalności roszczenia przedstawionego do potrącenia, skoro z orzecznictwa wynika, że początek wymagalności nie daje się ująć w jedną regułę obowiązującą dla wszystkich stosunków prawnych (z powołaniem się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1991 r., III CRN 500/90, OSNCP 1992/7-8/137), zaś w wypadku roszczeń z tytułu nienależnego świadczenia mającego taki charakter już w chwili spełnienia, staje się wymagalne od tej chwili (tu powód przywołał wyrok z dnia 22 marca 2001 r., V CKN 769/00).

Również przesłanka przedsądu, jaką stanowi potrzeba wykładni przepisów budzących wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie wymaga odpowiedniego ujęcia i uzasadnienia. Przede wszystkim wymaga wskazania przepisu, który wymaga wykładni i umotywowania stanowiska, że przepis ten budzi wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie, co wymaga odpowiedniej analizy poglądów doktryny lub zestawienia sprzecznych orzeczeń wydanych w porównywalnych stanach faktycznych i prawnych. Tymczasem powód nie wskazał nawet przepisu, którego wykładni oczekuje. Poprzestał na wskazaniu pojęcia wymagalności roszczenia i zacytowaniu dwóch orzeczeń, z których jedno wyjaśnia, że czym jest stan wymagalności i wskazuje, że nie da się ustalić jednej reguły pozwalającej na określenie kiedy stan ten powstaje, a drugie precyzuje, kiedy staje się wymagalne roszczenie z tytułu nienależnego świadczenia i to takiego, które było nienależne już w chwili spełnienia. Tak uzasadnony wniosek o przyjęcie sprawy do rozpoznania nie może odnieść skutku, gdyż w ogóle nie odnosi się do wymagalności roszczeń występujących w niniejszej sprawie – to znaczy do roszczenia odszkodowawczego i roszczenia o zapłatę kosztów wykonania zastępczego. Poza tym zagadnienie to nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, gdyż z ustaleń Sądu Apelacyjnego wynika, że roszczenia, uznania skuteczności potrącenia których domaga się powód zostały ocenione przez ten Sąd jako nieudowodnione co do podstaw swojego powstania.

Z przytoczonych względów wskazane przez powoda podstawy wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie mogą uzasadnić tego wniosku. Okoliczności sprawy nie wskazują także, aby wystąpiły inne przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia